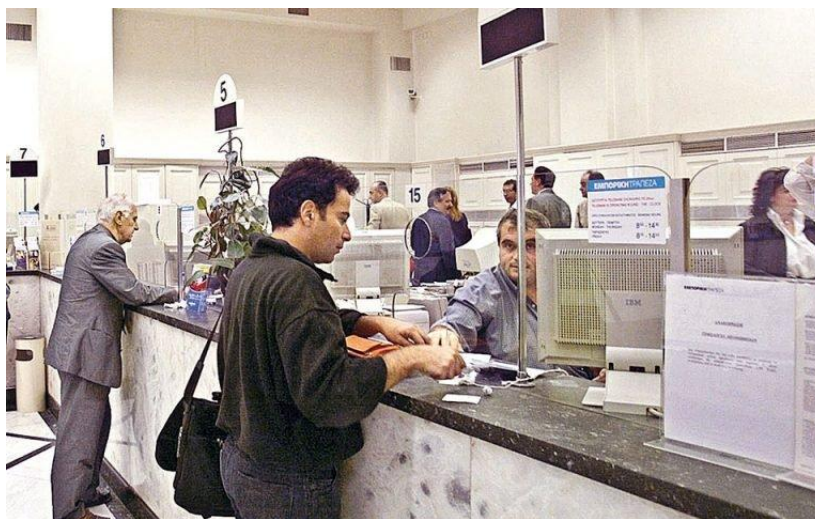

Οι δύο δεκαετίες που άλλαξαν τις τράπεζες

Αλέκος Λιδωρίκης

Το 2008 οι τράπεζες απασχολούσαν 66.125 εργαζομένους και διέθεταν 4.100 καταστήματα. Σήμερα ο αριθμός των υπαλλήλων έχει μειωθεί στις 35.000 και των καταστημάτων σε κάτι λιγότερο των 1.750 (φωτ. ΑΠΕ).

Τον συναντήσαμε να κάνει τη βόλτα του με τον κωδικό μετακίνησης «6» στην πλατεία Κοτζιά, ανάμεσα στα τρία κτίρια της Εθνικής Τράπεζας, το Μέγαρο Μελά, το ιστορικό κτίριο της διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας και το κτίριο «Θεόδωρου Καρατζά».

Συνταξιούχος τραπεζικός, με έντονο ενδιαφέρον όχι μόνον για την πορεία των χρηματοοικονομικών δεικτών αλλά και της ιστορικής διαδρομής των τραπεζών που λειτουργούν στη χώρα μας. «Ποιος μπορούσε να φανταστεί δύο δεκαετίες πριν πόσο ριζικά θα άλλαζε το εγχώριο τραπεζικό σύστημα η πρωτοφανής δεκαετής οικονομική κρίση που βίωσε η χώρα μας, τα τεχνολογικά άλματα-θαύματα που μεσολάβησαν και η σημερινή παγκόσμια κρίση πανδημίας», μας αναφέρει αναπολώντας στο παρελθόν.

Δείχνοντάς μας το κτίριο διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας «Θ. Καρατζάς», η ανέγερση του οποίου ολοκληρώθηκε το 2001, μας θυμίζει ότι στα τέλη του ίδιου έτους, δύο από τους κορυφαίους τραπεζίτες στη σύγχρονη ιστορία της χώρας μας, ο αείμνηστος Θεόδωρος Καρατζάς και ο Γιάννης Κωστόπουλος, πρόεδρος της Alpha Bank, ανακοίνωναν τη συμφωνία συγχώνευσης Εθνικής και Alpha Bank. Στόχος ήταν η δημιουργία του «εθνικού μας πρωταθλητή» στον τραπεζικό τομέα, που θα εκπροσωπούσε τη χώρα μας στο εξωτερικό, μια προσπάθεια που τελικά δεν καρποφόρησε, καθώς στις 19 Ιανουαρίου 2002 ανακοινώθηκε η διάλυση της συμφωνίας για λόγους που, όπως έγινε γνωστό, ήταν μακριά από τη βούληση των δύο ανδρών.

Η συγκεκριμένη αναφορά μάς έφερε στη μνήμη ακόμη δύο ιστορικές ανακοινώσεις συγχωνεύσεων μεγάλων τραπεζών που δεν ολοκληρώθηκαν. Την προσπάθεια συγχώνευσης που ανακοινώθηκε το καλοκαίρι του 2011 μεταξύ Alpha Bank και Eurobank, με συμμετοχή στη νέα τράπεζα επενδυτικού σχήματος από το Κατάρ, για τη δημιουργία της μεγαλύτερης τράπεζας στη ΝΑ Ευρώπη. Είχε

προηγηθεί στις αρχές του ίδιου έτους η πρόταση φιλικής συγχώνευσης που είχε καταθέσει η διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας στην Alpha Bank, που κράτησε μερικές μόνον ώρες, καθώς το διοικητικό συμβούλιο της Alpha την απέρριψε ως ασύμφορη.

Ήταν η εποχή που νέες τράπεζες είχαν κάνει την εμφάνισή τους στην ελληνική αγορά, ενώ ταυτόχρονα οι αρχαιότερες προχωρούσαν σε εξαγορές και συγχωνεύσεις. Η εποχή που ο αριθμός των τραπεζικών καταστημάτων και τραπεζικών υπαλλήλων γνώριζε ραγδαία αύξηση για να φθάσει στο επίπεδο-ρεκόρ το 2008 των 66.125 εργαζομένων και 4.100 καταστημάτων. Για να φθάσει σήμερα το τραπεζικό σύστημα να απασχολεί περίπου 35.000 εργαζομένους και να αριθμεί λιγότερα από 1.750 καταστήματα.

Ταυτόχρονα όμως η δεκαετία του 2000 σημαδεύτηκε από την ιστορική μετάβαση από τη δραχμή στο ευρώ, αλλά και την κορύφωση, στα μέσα της δεκαετίας, της ραγδαίας πιστωτικής επέκτασης στη λιανική τραπεζική, που οδήγησε το 2007 στη χορήγηση νέων στεγαστικών δανείων 16 δισ. ευρώ περίπου, όταν τα τελευταία χρόνια οι νέες εκταμιεύσεις κυμαίνονται στα 300 εκατ. ευρώ κατά μέσον όρο σε ετήσια βάση. Την ίδια δεκαετία τα επιτόκια καταθέσεων σε προθεσμιακούς λογαριασμούς, που σήμερα είναι μηδενικά, άγγιξαν και το 10%.

Σε πλήρη εξέλιξη βρισκόταν την ίδια χρονική περίοδο και η επέλαση των ελληνικών τραπεζών στα Βαλκάνια και στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης, οι οποίες στόχευαν το 25% των κερδών τους να προέρχεται από το εξωτερικό. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Εθνικής Τράπεζας, που είχε επιτύχει να έχει παρουσία σε 18 χώρες του κόσμου. Μια επέλαση που είχε άδοξο τέλος με τη σχεδόν πλήρη αποχώρηση των ελληνικών τραπεζών από τις χώρες αυτές λόγω της δεκαετούς κρίσης και ό,τι ακολούθησε.